

NOVĂȚEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ ANUL VI, NUMĂRUL 55 ❖ Miercuri, 24 Ianuarie 2018 ❖ ISSN 2392 – 6961

„Într-o țară așa de frumoasă, c-un trecut așa de glorios, în mijlocul unui popor atât de deștept, cum să nu fie o adevărată religie iubirea de DUMNEZEU, de patrie, și cum să nu-ți ridici fruntea, ca falnicii strămoși de odinioară, mândru că poți spune: sunt român!”

ALEXANDRU VLAHUȚĂ

15 IANUARIE – ZIUA CULTURII NAȚIONALE

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Încă din anul 2010 a fost adoptată o Lege prin care în fiecare an la 15 ianuarie se sărbătorește Ziua Culturii Naționale. Data a fost aleasă într-o cinstită amintire a marelui nostru poet, gânditor și gazetar Mihai Eminescu. Un fapt demn de toată lauda și care s-a dorit a fi un fel de bilanț al realizărilor noastre culturale.

De la început se impun însă unele precizări. Mai întâi, că atunci când spui cultură națională, aceasta cuprinde ansamblul creațiilor materiale și spirituale ale poporului nostru. Adică tot ceea ce este creat de omul de pe aceste meleaguri prin folosirea unor obiecte naturale și a capacităților sale corporale, de gândire, simțire și voință. Ca atare, cultura noastră națională, ca de altfel a tuturor popoarelor, este deosebit de vastă – de la uneltele materiale și spirituale cu care lucrăm, limbaj, topor, săpă, mașină etc. – până la cele care alcătuiesc cultura populară, cea de la locul de muncă, din gospodărie sau de pe stradă.

Există însă un înțeles mult mai restrâns al culturii naționale, acela de creații artistice: literatură, teatru, cărți, spectacole, festivități cu prilejul unor evenimente importante etc. Dovadă este și faptul că în competența Ministerului Culturii nu intră știința, creațiile tehnice etc., ci doar cele enumerate mai sus. În

Legea nr. 238/2010, care statorește sărbătorirea zilei culturii naționale, se spune foarte puțin despre scopul și conținutul acestei sărbători, ceea ce lasă loc la multiple interpretări.

Una dintre acestea este – Ce sărbătorim la 15 ianuarie? Doar creațiile artistice? Potrivit conceptului de cultură națională ar fi normal, desigur, să-i sărbătorim pe marii noștri creatori de cultură: Eminescu, Creangă, Caragiale, Blaga, Rebreanu, Slavici, Goga, Sadoveanu, Eliade, Brâncuși, Enescu, Grigorescu etc., dar și pe marii noștri oameni de știință și tehnică, precum Gr. Moisil, O. Onicescu, T. Vuia, A. Vlaicu, H. Coandă etc. Ar trebui sărbătorită însă și muzica, jocul și costumul nostru național, țesăturile de lână, modul de prelucrare a produselor oii ș.a. Am văzut că unii dintre cei ce se cred „crema intelectualilor” sau câțiva aleși din Parlament, au răs când actualul ministru al agriculturii a spus că oaia poate fi un simbol al României. Desigur, exprimarea a fost, credem, insuficient elaborată, dar nu putem uita că civilizația umană datorează oii foarte mult, pentru că ea, oaia, a asigurat posibilitatea de supraviețuire a celor care au făcut aceste descoperiri.

☞ Pag. 2

Mihai Eminescu:

DORINȚA

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Și în brațele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ți desprind din creștet vălul,
Să-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei ședea-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ți cadă flori de tei.

Fruntea albă-n părul galben
Pe-al tău braț încet s-o culci,
Lăsând pradă gurii mele
Ale tale buze dulci...

Vom visa un vis ferice,
Îngâna-ne-vor c-un cânt
Singuratic izvoare,
Blânda batere de vânt;

Adormind de armonia
Codrului bătut de gânduri,
Flori de tei deasupra noastră
Or să cadă rânduri-rânduri.

1876

24 IANUARIE – UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

Evoluția comunităților umane, așa cum ne arată istoria, a fost lungă și întortocheată. Dintotdeauna însă cei care s-au asemănat din punct de vedere al graiului, al obiceiurilor, al credințelor, al valorilor culturale, locuind pe un anumit teritoriu s-au reunit alcătuind societăți temeinic organizate. În această lungă evoluție ideea de stat, constituirea unei societăți pe principiul statului, a semnat punctul cel mai înalt. Pentru români, organizarea lor socială ca stat este foarte veche. Este vorba de a se organiza societatea unitară, cu reguli și structuri instituționale, care să asigure coeziunea comunității și forța necesară pentru respingerea oricăror atacuri din exterior sau din interior împotriva integrității ființei naționale.

24 Ianuarie 1859 a însemnat pentru români un succes politic, economic, social și cultural enorm. Este vorba de o împlinire a visului de veacuri al poporului român de a trăi laolaltă în cadrul aceleiași organizări statale. Deși unirea a fost doar a Munteniei și Moldovei, rămânând în afara granițelor naționale Transilvania, Banatul, Crișana, Dobrogea și Bucovina, succesul politic a creat premise certe că nu peste mult timp se va realiza Statul Național Unitar Român, cum s-a întâmplat în 1918.

Unirea de la 1859 este și astăzi o lecție din care ar trebui să învățăm multe. Marile imperii din jur în acea vreme – otoman, habsburgic, țarist – ca și alte mari puteri ale Europei, nu vedeau cu ochi buni crearea în această zonă a unui stat românesc relativ puternic. Aceștia învățaseră bine lecția cotropitorilor romani – *Divide et Impera* – adică desparte ca să poți stăpâni. De aceea, și atunci ca și acum, marii lumii au căutat să fărâmițeze existența unui stat unitar al poporului român, și numai dacă interesele unora dintre ei au coincis la un moment dat cu ale noastre, au sprijinit ideea națională a românilor.

Derularea evenimentelor pregătitoare Unirii Principatelor Române din 1859 este edificatoare în acest sens. Începutul secolului al XIX-

lea cunoștea o puternică luptă pentru reimpărțirea lumii. Imperiul Otoman era în decădere iar Imperiul Rus se străduia să ocupe cât mai multe zone de influență de la otomani. La rândul lor, habsburgii urmăreau de mult extinderea influenței lor în Balcani și transformarea Țărilor Române într-o anexă proprie. Pe de altă parte, Franța ajunsă pe culmi înalte sub Napoleon Bonaparte, produsese pentru moment influența sa asupra Țărilor Române. Continuatorul său, Napoleon al III-lea, pe la jumătatea secolului al XIX-lea dorea să aibă în zona noastră geografică un stat filofrancez, prin care să-i poată ține în șah pe ruși, austrieci și otomani. De aceea îi va sprijini cel mai mult pe români să realizeze Unirea de la 1859.

Evenimentele au decurs, am putea spune, conform acestui plan: are loc Războiul Crimeii din 1852-1853, în urma căruia rușii sunt învinși; se încheie un tratat de pace, unde se ridică problema unirii Munteniei și Moldovei; imediat au loc mișcări de trupe ale marilor imperii, rușii ocupând Țările Române în 1853 dar retrăgându-se în 1854; otomanii și austriecii se împotrivesc vehement unirii Țărilor Române, mobilizând trupe – otomanii la sud de Dunăre iar austriecii în Moldova și masează o armată de 300.000 de soldați la granița cu Rusia. În fața acestor evenimente Franța reușește să-i convingă pe ruși și englezi să accepte unirea Țărilor Române, dar o unire mai mult formală, deoarece trebuia să existe 2 Parlamente, 2 Domni, 2 Guverne și numai câteva instituții comune.

În vremea aceasta, unioniștii români, adică acei adepți ai unirii celor două țări, duc o activitate febrilă. Apar în țară și în străinătate o serie de ziare ca România Viitoare, Republica Română, Steaua Dunării, Românul etc., prin care se propagă cu înfocare ideea unirii, arătând pe larg avantajele acesteia pentru tot poporul.

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

☞ Pag. 2

15 IANUARIE – ZIUĂ CULTURII NAȚIONALE

Urmare din pag. 1

Fără lapte, brânză și carne pentru hrană, fără lână și blănuri pentru apărarea de frig, nu credem că ar fi fost posibilă civilizația actuală.

În ziua culturii naționale ar trebui să vorbim și de Legile Belagine de acum câteva mii de ani, care au statornicit pe aceste meleaguri și în întreaga Europă norme de comportament înțelept, ca și despre vultură, care se pare a fost prima imagine a mișcării perpetue bazată pe proprietățile magnetitei. S-ar cuveni să vorbim și despre furca și roata de tors, despre fluierul ciobanului, despre semnele arhaice aflate pe acestea, despre Tăblițele de la Tărtăria, ca primă încercare de scriere cu ajutorul unor simboluri ș.a.m.d.

Ziua culturii naționale este și sărbătoarea graiului nostru străbun, ca moștenire culturală prin care se exprimă toate marile creații. Așa am afla poate mai multe despre cum acesta azi se diminuează treptat în fața invaziei neologismelor, a englezismelor sau americanismelor. Din zestrea noastră culturală deosebit de bogată fac parte și obiceiurile legate de etapele vieții omului, de sărbătorile de peste an. Însuși modul

de viață creștin este o creație culturală. Acesta a fost la noi deosebit de alte popoare europene, care au fost creștinate „la comandă” de către cineva – un rege, un împărat – adesea prin violență.

La noi creștinarea a fost odată cu apariția și dezvoltarea creștinismului. De aceea nu avem o dată a acestei creștinări, cum au francezii, germanii, rușii, ungurii sau bulgarii.

Din cultura națională face parte și presa și ca atare și publicația noastră. Redactorii și colaboratorii ziarului Novăceanul, prin eforturi adesea foarte mari, țin steagul sus de peste 50 de luni. Durată mică din punct de vedere istoric, dar de importanță destul de mare așa spune, pentru că prin ceea ce gândesc, scriu, prezint în forme grafice, produc cultură. Desigur, cititorii sunt cei care validează dacă aceste produse culturale au și valoare. Dincolo de toate acestea, sperăm să crească numărul celor care creează cultură în localitatea noastră, în țara noastră, în multiplele ei forme. Numai așa acest neam poate supraviețui peste secole, indiferent de vitregiile vremurilor care vor veni.

Urmare din pag. 1

24 IANUARIE – UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

Marile puteri europene acceptă înființarea celebrei Divanuri Ad-hoc în Muntenia și Moldova care produc un „proiect de țară”, cum am zice azi: separația puterilor în stat, desființarea privilegiilor de clasă, egalitatea în fața legii, drepturi politice, libertate individuală etc. Recunoaștem aici multe dintre revendicările revoluționarilor francezi de la 1789 și dintre cele ale revoluționarilor români de la 1848. Marile puteri nu acceptă decât parțial propunerile Divanurilor Ad-hoc. Astfel, cum s-a spus în secolul XX, se creează o situație revoluționară ce se cerea rezolvată de către români.

Inteligența politică a multor conducători din Principatele Române s-a folosit de ambiguitatea termenilor Convenției de la Paris din 1856. În mod concret, se organizează alegeri pentru Adunarea Constituantă din cele două Principate, după care acestea aleg Domnul. La 5 ianuarie Constituanta Moldovei îl alege ca Domn pe Al. I. Cuza iar la 24 ianuarie 1859 Constituanta Munteniei alege același Domn. Se realizează astfel o uniune personală, un asemenea precedent existând în istorie. Problema capitală era să se realizeze unirea Munteniei și Moldovei într-un singur stat. În fața acestui fapt, Turcia și

Austria amenință cu război. Cuza, Domnul ales, mobilizează armata munteană și cea moldoveană și o așează într-o tabără la Florești, Prahova. Franța, Rusia, Anglia, Sardinia (Italia) amenință și ele cu război. Încet-încet, viața politică intră pe făgașul ei normal și abia din 1862 se poate vorbi de unirea deplină a celor două țări românești.

Ceea ce a urmat știm. Cuza a întreprins măsuri radicale pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale poporului – împrumutarea țăranilor, organizarea învățământului, adoptarea Codului civil etc. Este însă detronat și adus un Principe străin – Carol de Hohenzollern. Peste câțiva ani, în 1877, are loc Războiul de Independență și astfel România intră cu fruntea sus pe arena europeană și internațională.

Rememorarea evenimentelor de la Unirea din 1859, fără să vrem, ne duce cu gândul la ceea ce s-a întâmplat la noi în 1989 și după aceea. A fost vorba despre aceeași luptă a marilor puteri pentru sfere de influență. Temporar au câștigat unii, dar peste nu știu cât timp este posibil să câștige ceilalți. Cert este că și într-un caz și în celălalt, cei care au pierdut și pierd, sunt românii, după cum vedem în ceea ce se întâmplă cu trailul nostru zilnic.

15 IANUARIE 2018 – ZIUĂ CULTURII NAȚIONALE LA LICEUL TEORETIC NOVACI

Luni, 15 ianuarie 2018, a fost sărbătorită la Liceul Teoretic Novaci, cum era și firesc, ZIUĂ CULTURII NAȚIONALE. Activitățile au fost organizate de Catedra de Limba și Literatura Română, în colaborare cu Catedra „Om și societate”.

Cei mai talentați elevi ai liceului nostru au prezentat în fața profesorilor și colegilor prezenți un program literar-artistic dedicat sărbătoririi marelui nostru poet, nemuritorul Mihai Eminescu, sărbătoare ce coincide cu Ziua Culturii Naționale. Totodată, programul a cuprins și momente dedicate Unirii Principatelor Române de la 24 Ianuarie 1859, moment unic în istoria noastră, aflat sub semnul personalității lui Alexandru Ioan Cuza. Ambele personalități au

influențat, fiecare în felul său, drumul către Marea Unire din 1918.

La 15 ianuarie 1850, Eminescu se naștea la Ipotești. Anul acesta s-au împlinit 168 de ani de la nașterea marelui nostru poet național. De opt ani românii celebrează „Ziua Culturii Naționale” în ziua nașterii poetului. A fost un bun prilej pentru noi toți să reflectăm asupra contribuției fiecăruia dintre noi la promovarea și conservarea adevăratelor valori naționale.

Opera marelui nostru poet este străbătută de înalte sentimente de patriotism, sentimente care ar trebui să ne călăuzească gândurile și idealurile, mai ales în acest an în care sărbătorim Centenarul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

În deschiderea activităților de la Liceul Teoretic Novaci, au vorbit despre semnificația Zilei Culturii Naționale și despre viața și opera nemuritorului Mihai Eminescu, profesoarele Ica Udriște și Narcisa Hohoi. S-au recitat câteva dintre cele mai cunoscute creații eminesciene, s-au cântat romane compuse pe versurile marelui poet, pentru a cărui sărbătorire, cea mai bună cale a fost și va rămâne citarea:

*„Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor”*

Prof. Dr. Otilia GIURCA

**Surpriză
literară**

ÎN AL OPTZECILEA AN DE VIAȚĂ, IONEL I. DUICĂ DIN CRASNA, NE OFERĂ VOLUMUL „POEZII PENTRU NOI TOȚI”

Nu-mi place să mă știu octogenar pentru că sunt și văd că din generația mea se duc mereu pe drumul unei noi „cunoașteri foști prieteni, foști colegi”, și „echipele de altădată se destramă, se subțiază ca număr, singurătatea pândind la ușă pentru cei rămași”. Ne întâlnim rar cu cunoscuții, cu foști colegi, dorind fiecare ca durată întâlnirilor să fie cât mai lungă pentru a ne aminti despre ce-a fost odată, despre drumuri de viață și despre viitor.

Sunt surprize deosebite când întâlnirile se întâmplă după mulți ani, aproape uitându-ne sau dacă nu ne-am uitat, astăzi să nu ne mai cunoaștem fizic, întrebându-ne uluiți: „Tu ești cutare? Nu te cred!”

O întâmplare deosebită mi s-a întâmplat mie, întâlnindu-mă cu fostul meu coleg de școală elementară, Ionel I. Duică din Crasna noastră vecină și prietenă. Nu ne văzusem din 1950.

Surpriza cea mare a fost că mi-a căzut în mână o carte de versuri intitulată „Poezii pentru noi toți”, semnată de acesta. Prefața îi aparține distinselor doamne prof. dr. Otilia Duică-Giurca. Din prefața

doamnei profesoare pentru „Poezii pentru noi toți”, am aflat o parte din drumul parcurs de distinsul meu coleg în cei optzeci de ani de viață ai domniei-sale.

Am citit cartea pe nerăsuflăte, mângâindu-i filele, cu delicatețe, închipuindu-mi că am în fața mea pe fostul meu coleg, în casa părinților cărui am dormit de atâtea ori, copil fiind. Am găsit în carte o similitudine de idei, de atitudine, de descrieri ale lui cu ale mele de parcă le-aș fi scris eu, demonstrându-se fără intenție, sau voit că mediul natural comun formează caractere asemănătoare până la substituție. Și dacă e așa, vă puteți da seama cât de mult mi-a plăcut cartea!

Din carte se distinge pregnant atitudinea poetului Ionel I. Duică față de statul de azi al României, revolta din suflet izbucnind ca o flacără molipsitoare.

Urmărind paginile, găsim fluviul de revoltă care tinde să își iasă din matcă și care strigă cu un năduf molipsitor:

*„Nu vă dați stăpâni în lumea
Ce mocnește să se-aprindă
Nu-ncercați să-ntindeți focul*

Ce-ar putea să vă cuprindă!

(Nesăbuință)

Cartea poetului Ionel I. Duică e structurată pe mai multe teme: REVOLTĂ SOCIALĂ, VIAȚA ȘI MOARTEA, PAGINI SATIRICE, REFLECȚII DE COSMOGONIE ȘI FILOZOFIE, DRAGOSTE, PASTELURI, EPIGRAME.

În ȚARA PARĂNGULUI au fost și sunt talente literare nedescoperite, izbucnind din cenușa vremii ce constituie surprize de perplexitate, mai cu seamă că „îndrăzneții”, în viața lor nu au trăit și muncit în medii comune cu literatura.

Ionel I. Duică a fost proiectant în Uzinele Sadu-Gorj, a fost maistru în pirotehnia uzinei, primar al Comunei Crasna, ca azi să fie pensionar, locuind în casa lui „dintre pâraie”, un loc miluit de Dumnezeu cu liniște și pitoresc cât cuprinde. Deasupra satului, munții „ȚĂRII PARĂNGULUI se lasă peste sat” și el se întinde să îi ajungă cu mâna, ieșind din această strădanie poezia „Orașul Rânca” sau „Viața de cioban”. Multe pastele îi așteaptă pe cititori să le savureze seva din

minunatele versuri. Cum sunt nostalgic de felul meu și cum pândesc să găsesc căldură sufletească în jur, și cum am scris că în copilărie am dormit în pat cu domnia-sa, m-a încântat poezia „Aveam pe-atunci cinci-șase ani”, vibrantă până la lacrimi la amintirea copilăriei noastre:

*Gerul e aspru, noaptea e mare
Tremură-n strat de geruri purceaua
Iar a pornit pe ninsoare
Și-n plută strigă gângav cucuveaua.
Săracul își plânge norocul
Așezând peste prunci încă-o haină
În sobă abia pâlpaie focul
Iar grijile-l macină-n taină.*

De o sensibilitate deosebită, versurile poetului Ion I. Duică, octogenar deja, demonstrează că inima românului se scaldă în frumos, că sufletul său e poezie, și dacă nu îndrăznește a fi scrisă, ies totuși la vedere mlădierile relațiilor dintre semeni care mai atenuază din povara sărăciei în care ne-a împins și ne împinge istoria. Felicit pe Ionel I. Duică pentru curajul de a scrie și-l îndemn să persiste cât va fi lumina zilei pe drumul său!

Prof. Ion C. DUȚĂ

Se întâmpla în urmă cu 40 de ani la Casa de Cultură Novaci

La 26 noiembrie 1978, la doi ani după ce fusesem numit director la Casa de Cultură, la inițiativa organelor politice și administrative locale și Școlii Generale Novaci, la această instituție s-a organizat adunarea festivă și spectacolul dedicat celei de-a 60-a aniversări a Unirii Transilvaniei cu România. La această festivitate au fost invitați și au participat cinci veterani din timpul Primului Război Mondial: Negrea Dumitru, Văileanu Ion, Fierăscu Dumitru, Uțu Ștefan și Comănescu Dumitru. La festivitate a fost invitat și Generalul Maior Medic Virgiliu Răduțescu, unul dintre cei mai mari ostași ai țării, medic de înaltă clasă, care a adus imense servicii armatei și țării. Inițiativa i-a aparținut prof. Șandru Constantin, directorul Școlii Generale Novaci, fost veteran de război. În răspunsul la scrisoarea-invitație trimisă de prof. Constantin Șandru, Generalul-medic Virgiliu Răduțescu, regretă profund că unele împrejurări neprevăzute l-au împiedicat să participe la festivitatea de la Novaci dedicată Marii Uniri a neamului românesc.

Generalul-medic Virgiliu Răduțescu, a trimis însă prof. Șandru Constantin câteva însemnări din activitatea sa din timpul Primului Război Mondial pentru a fi folosite cu prilejul festivității respective. Însemnările mi-au fost puse la dispoziție prin generozitatea Doamnei Înv. Maria Șandru și poartă semnătura Generalului-maior, Doctor, Virgiliu Răduțescu, cu data de 17 noiembrie 1978.

În cele ce urmează, le voi însera în paginile „Novăceanului”, cu credința că trebuie ca novăcenii noștri să cunoască nu doar eroicele fapte de vitejie ale ostașilor români în luptele pentru apărarea pământului strămoșesc, ci și o mare personalitate a medicinei militare românești și Novaciului, care-și doarme somnul de veci în Cimitirul Bisericii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Novaci-Centru.

Mari mulțumiri Doamnei Înv. Maria Șandru pentru aceste prețioase însemnări puse la dispoziția cititorilor publicației noastre.

Constantin DĂRVĂREANU

Amintiri de pe front

SCURTE SECVENȚE DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

În toamna lui 1916, fiind medic șef al Reg. 4 Călărași din T. Măgurele, am trecut Oltul în Ardeal intrând în luptele grele de la Porumbacu, cu trupele bavareze bine organizate în tranșee; am avut mulți răniți grav pe care i-am evacuat în zece ambulanțe de Cruce Roșie, dar acest convoi de răniți a fost atacat și capturat de inamic. Un escadron condus de Lt. Andrei Popovici a contraatacat și readus convoiul la care am mai adăugat și alți răniți și l-am îndrumat la formațiunile sanitare dinapoia frontului.

Către sfârșitul lui octombrie 1916, regimentul a fost descălecat și a intrat în tranșee în regiunea Câmpulung (Muscel), la poalele muntelui Căpitanu, pe înălțimile căruia era fortificat inamicul. În atacurile reciproce violente, abia am putut face față la postul de ajutor, dând primele îngrijiri, fiind singurul medic, mijloacele de evacuare insuficiente. Vremea se răcise, ninge, eram în primele zile ale lui noiembrie când s-a ordonat retragerea. S-au adus caii și regimentul a primit misiunea de arier-gardă, fiind continuu, zi și noapte în contact cu inamicul, timp de aproape o lună, până la instalarea în zona de refacere în Moldova.

Nu a mai fost posibil luarea măsurilor de igienă, tot efectivul s-a umplut de insecte de corp-păduchi, iar caii, cărora nu li s-au mai scos șeile, au făcut escare adânci la greabine.

În timpul acestei retrageri, am întâlnit la capul podului peste râul Neajlov pe generalul Moșoiu, care avea postul de comandă într-o viroagă adâncă, de unde comanda trupele în retragere. I-am atras atenția că în urma mea a apărut un escadron de cavalerie, la liziera unei păduri, la distanță de circa 500 m. Purta lănci, nu săbii ca ostașii noștri. Era inamicul, nu ariergarda noastră, pe care conta generalul Moșoiu. Sesizat, a instalat la capătul viroagei o secție de mitraliere, secerând inamicul când s-a apropiat.

Zona de refacere în Moldova ne-a fost fixată în județul Roman, la Miclăușeni și în satele din jur. Iarnă lungă și aspră. Ne-am instalat în cantonamente. Au apărut cele două flagele: Febra recurentă și Tifosul exantematic, boli contagioase propagate prin înțepături de păduchi. Manifestările clinice și complicațiile au fost enorm de severe: febră foarte mare, delir până la furios, mulți bolnavi fugeau din infirmerii și se ascundeau în subsoluri, căpițe de fân etc.

Clădirile cele mai încăpătoare au

fost transformate în infirmerii improvizate și umplute la maximum cu sutele de bolnavi, neavând spitale unde să evacuăm. Imediat am început marea acțiune de dezinfectare, dar fiind în contact cu populația civilă dam și luam boala. Astfel, am făcut sute de victime.

În incinta castelului de la Miclăușeni, bătrâna princesă Sturdza a înființat și întreținut o infirmerie cu 12 paturi pentru exantematici, în care am zăcut și eu 15 zile de această boală.

Din cauza hranei defectuoase și debilitarea organismului a apărut scorbutul, cu hemoragii grave ale gingiilor, căderea dinților, artrite hemoragice etc. Efectivele a două regimente de cavalerie, pe care le îngrijeam, erau răspândite în mai multe sate în jurul Miclăușenilor, iar personal ajutător aveam foarte puțin, astfel că am dus o muncă titanică, extenuantă.

La începutul lui aprilie am fost înaintat la grad de căpitan, mutat medic șef la Regimentul 38 Infanterie, cu un efectiv de 4620 oameni, plus 91 ofițeri, care venea după zona lui de refacere fără să aibă medic șef. Am intrat imediat pe frontul de la Mărășești, luând parte la luptele de la cota 340 Chicera, la 1 august 1917, lupte furioase, bombardamente aprige de artilerie, obuze de toate calibrele. Sub acest foc infernal am îngrijit în infirmeria postului de prim ajutor săpat în contrapantă și am evacuat sute de răniți. Am fost decorat cu Steaua României cu spade. Rezerva regimentului a fost instalată în valea Caregna, unde s-au construit urgent bordeie, spălătorii, baie, bordeie etuvă speciale în care se deparazitau efectele la 115 grade, păduchii și lămpile fiind complet carbonizați în 20 minute.

Luptele de tranșee au continuat, inamicul întrebuițând și gazele toxice în valuri și obuze de artilerie.

La 10 septembrie 1917, regimentul este scos în rezerva Diviziei X Infanterie, intrând din nou pe front în prima linie în dreptul Muncelului, la 23 noiembrie 1917.

La sfârșitul lui august 1917 apare în primele linii de tranșee o epidemie de Icter care durează 3 luni, în care timp au apărut 429 de cazuri, dintre care peste 300 vindecați în bordeiele infirmeriei, iar restul evacuați. Pe la sfârșitul lui noiembrie 1917, odată cu apariția frigului, muștele au murit, iar cazurile de icter nu au mai apărut.

În tot timpul, pe frontul Mărășești, până în mai 1918, hrana trupei a fost

enorm de slabă. Foarte des, în rația zilnică, între mămăligă și păsat. La un timp a început să se aduce carne de cal (se sacrificau caii cei mai slabi). A fost foarte greu să obișnuim ostașii cu această carne. Preotul regimentului și personalul sanitar au mers în tranșee la servirea hranei, sfătuind pe ostași să accepte hrana. La această acțiune au luat parte toți ofițerii.

În mai 1918, am primit ordin de plecare în altă misiune.

În dreapta sectorului nostru, în fața tranșeelelor din Muncelu, pe o cruce de lemn implantată în pământ era scris: Sublt. Ecaterina Teodoroiu, marcând locul unde la 23 august 1917 a căzut vitejește această legendară eroină ieșind la atacul inamicului în fruntea ostașilor ce-i comanda. Am păstrat un lung timp de îngândurare și tăcere aducându-i un pios omagiu ostășesc.

Ultima misiune a Regimentului 38 Infanterie, a fost la operațiunile din sudul Basarabiei, ajungând la Bugaz, la sfârșitul lunii iunie 1918. Pe parcurs, trupa regimentului a fost bătuită de o mare epidemie de gripă, numită Grippa spaniolă, care a făcut ravagii prin gravitatea fenomenelor clinice și complicațiilor.

La 29 octombrie 1918 am fost mutat la Spitalul militar al Corpului I armată, dislocat la Bacău, de unde, intrând în Garnizoana Craiova, am organizat și pus în funcțiune, în calitate de medic chirurg secundar, secția de chirurgie condusă de Dr. col. Baculescu.

Semnat,

**General maior (r), Doctor
RĂDUȚESCU VIRGILIU**
Veteran din războiul din Bulgaria
1913, din Primul Război Mondial, din
al Doilea Război Mondial și din
războiul antifascist.
17 noiembrie 1978, București.

NU PLÂNGE, MAICĂ ROMÂNIE!

(Versuri găsite în ranița unui soldat mort în toamna anului 1918 pe muntele Sorica din Carpații de Curbură)

Nu plânge, maică Românie,
Că am să mor neîmpărțșit!
Un glonț pornit spre pieptul tău,
Cu pieptul meu eu l-am oprit ...

Nu plânge, maică Românie!
E rândul nostru să luptăm
Și din pământul ce ne arde
Nici o fărâma să nu dăm!

Nu plânge, maică Românie!
Pentru dreptate noi pierim;
Copiii noștri, peste veacuri,
Onoare ne vor da, o știm!

Nu plânge, maică Românie!
Adună tot ce-i bun sub soare;
Ne cheamă și pe noi la praznic,
Când România va fi mare!

Ambasador,
Valeriu TUDOR

CREZ

Mi-am cioplit un Dumnezeu
Dintr-un carpen secular
Iar din zdrenți de curcubeu
Mi-am pus nasturi la pieptar.

Cornul lunii stă să sune
Peste codru-nchis ermetic,
Cerbii mei cu coarne brune
Beau din iezer cântec getic.

Dintr-un os de Basarab
Își făcu un greier nai
Și-o porni cântând nomad
O baladă c-un Mihai.

Domn cucernic, mare Ban
Din Tismana și Craiova
Ce-a unit un Transilvan
C-un țaran de la Moldova.

Trec lăstunii-n zbor rotit,
Se-nșerează în aval,
Pe Gilort mai curge-un mit
Chiotind voievodal.

Ion FLOREA

NEMURITORUL EMINESCU

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

La 15 ianuarie anul acesta am sărbătorit 168 de ani de la nașterea poetului, gânditorului și gazetarului Mihai Eminescu. Pentru înțelegerea vieții și operei geniului eminescian în cultura română, credem că este nevoie încă de cercetări și reflecții profunde. Ca în cazul oricărei creații într-o cultură dată, aprecierea valorii acesteia a stat și stă sub semnul confruntărilor.

Aprecierile la adresa creațiilor eminesciene făcute de marii noștri oameni de cultură sunt edificatoare. T. Maiorescu, mentorul spiritual al poetului, spunea la vremea lui că literatura poetică română va sta sub influența geniului eminescian prin forma limbii naționale la care a lucrat cu atâta dăruire. G. Călinescu ne spunea că M. Eminescu este foarte român și este universal; C. Noica îl numește pe Eminescu om deplin al culturii române iar T. Vianu apreciază că fără Eminescu am fi fost mult mai săraci. La rândul său, D.C. Mihăilescu sublinia că Eminescu a fost model de gazetar angajat care ne predă mereu lecția de românitățe. Unii autori din zilele noastre, precum C. Preda, strigă tare că Eminescu trebuie „contestat și demitizat”.

Desigur, aici ar fi necesară o discuție mai amplă, ca de pildă: contestat ce – poezia Luceafărul sau articolele de la Timpul?; demitizat ce – că Eminescu a fost și va fi un pisc înalt al creației culturale românești și universale? Adică s-ar vrea a se spune că tot ce a creat în cei vreo 20 și ceva de ani de activitate intensă, nu sunt valori care au rămas un

simbol, un model de poezie, de gazetărie, de exigență în ceea ce privește creația? Evident, sub aspectul concepției poetice, al ideilor filozofice, politice sau sociale există multiple puncte de vedere pe care Eminescu le-a acceptat și le-a prezentat mereu în scrierile sale. Geniul eminescian între altele tocmai în aceasta constă: cultura sa filozofică fundamentată pe Heraclit, Platon, Kant, Hegel sau Schopenhauer nu putea accepta niciodată unicitatea fără multiplicitate, ci doar devenirea, respectiv totul curge, se schimbă, se naște, se dezvoltă și pierе pentru a face loc altei nașteri, altei deveniri.

Zestrea ideatică lăsată de Eminescu are desigur zone multiple în poetică, în filozofia culturii sau în cea socială. Aceasta din urmă are poate o rezonanță mai amplă în zilele noastre, ajutându-ne să descifrăm ce se întâmplă cu noi ca neam, ca națiune, ca indivizi. În viziunea lui Eminescu unitatea de limbă, de datini juridice, de religie și tradiții de familie apar peste tot în creațiile culturale ale poporului român. Aceasta a fost un fel de pavăză, de zid spiritual de apărare împotriva celor care au încercat mereu să ne distrugă neamul. Poetul constată încă din vremea lui mania unor „zgârâitori de hârtie” de a înlocui vorba românească cu cât mai multe neologisme, încât cu greu se mai poate reproduce bine graiul viu al poporului.

În coloanele ziarului Timpul protestează de multe ori spunând că limba săracă a gazetelor a scos din uz

locuțiunile verbale străvechi și caracteristice care formau avuția lexicală a limbii noastre. Poetul plin de revoltă va nota că azi – adică în vremea sa – nu mai știe aproape nimeni cum a fost obiceiul pământului, adică vechile norme juridice străbune, unele venind de la celebrele Legi Belagine apărute cu vreo câteva mii de ani în urmă. În locul acestui obicei al pământului, va arăta marele poet, s-au introdus coduri de legi ale unor civilizații ce au puține legături cu a noastră, ele fiind exterioare ființei poporului și care au avut drept rezultat favorizarea străinilor în toate afacerile din România.

Urmare a acestor schimbări, mai notează marele poet, statul nu mai apare ca un produs românesc, ci ca o instituție aplicată unui popor care nu o prea înțelege. Astfel, în loc să ne adunăm, ne despărțim, în loc să ne asemănăm, ne deosebim. De aici o serie de urmări: muzica românească străveche este înlocuită cu cea nemțească sau franțuzească, va mai scrie marele poet și, ca atare, mesajele cântecelor noastre strămoșești sunt uitate și înlocuite cu unele străine. Literatura la rândul ei devine o reproducere stângace a celei străine iar organizarea socială o copie nereușită a celei de pe alte meleaguri; intelectualii pregătiți de alții în străinătate nu pricep mai nimic din ceea ce este propriu națiunii noastre. Mai mult, în locul străvechii moralități a poporului s-a introdus una nouă, din statele unde însăși morala este în disoluție. În felul acesta românul este străin în propria țară, va scrie poetul în

paginile ziarului Timpul din 14 august 1882.

Analiza societății românești din timpul său va prilejui gânditorului M. Eminescu descoperiri uluitoare: spiritul timpului este împărțirea după avere, fără muncă cinstită iar goana după plăcerile materiale omoară sufletul (Timpul din 02 februarie 1879). În ceea ce privește bogăția, cea mai râvnită nu este cea obținută prin muncă ci, aidoma hoșilor din codru, cea prin jaf la drumul mare; jefuitorii sunt acum în palate și posturi guvernamentale; prin mită capetele celor mai de sus ale administrație vând sângele și averea generațiilor – va mai adăuga Eminescu în ziarul Timpul din 18 aprilie 1879.

În privința răului esențial care amenința la vremea aceea vitalitatea poporului, poetul nostru național va spune că înmulțirea claselor consumatoare și scăderea celor producătoare, laolaltă cu demagogia, constituie răul organic care macină din interior națiunea română (Timpul din 28 octombrie 1879).

Citești și nu-ți vine parcă să crezi că acestea sunt scrise acum 130 și ceva de ani. Probabil că și atunci, ca și acum, cei care vroiau occidentalizarea forțată a României, au trecut peste multe cadavre. Poporul însă a supraviețuit și va supraviețui mereu, atâta vreme cât vom fi conștienți de ceea ce se întâmplă cu noi ca popor, ca națiune, ca indivizi și de ceea ce vor cu adevărat cei care de secole ne spun că ne aduc neapărat bunăstarea și fericirea.

Ciobani vestiți:

ION DRĂGĂNOIU

Pe la începutul secolului al XX-lea, în Novaci existau mulți ciobani vestiți. Între aceștia, Ion Drăgănoiu, pe numele său adevărat, Taban Ion, născut pe la 1900. Mama sa se numea Prodan și venise aici din Poiana Sibiului. A locuit pe Strada nr. 93, așa se numea pe atunci, astăzi Strada Nucilor.

Ion Drăgănoiu s-a căsătorit cu Maria Vonica, tot din Poiana Sibiului, au avut un băiat care a murit tânăr, de „dălac” (antrax). Nemaivând alți copii, l-au înfiat pe Costică Taban, cunoscut și el ca un destoinic crescător de oi.

Ion Drăgănoiu era unul dintre cei mai bogați crescători de oi din Novaci, vreo mie, cu care făcea transhumanță în bălțile Rastului, la Dunăre, unde avea proprietăți, iar localnicii îi asigurau furajele necesare pe timpul iernii.

Era un om sobru, vorbea foarte rar și apăsător, dar și cu mult umor, fără să-i fie frică de autoritățile timpului. Când venea acasă de la oi, trimitea după tata, nepotul lui și după celălalt nepot, profesorul Greculescu Ion și toată noaptea povesteau lângă o oală cu vin. Uneori mă lua și pe mine tata și eram fermecat de cum mai povestea. De pe atunci mi-au rămas în minte câteva dintre poveștile lui pe care le voi reda mai jos.

Într-o primăvară, urca cu caii și măgarii la munte. Pe la Fântâna Coccoanii a fost ajuns de un camion cu comuniști de-ai lui Cărbunaru, fostul Prim-secretar al Raionului Novaci, care mergeau la distracție, la Rânca. Unul dintre ei, probabil puțin infierbântat, i-a zis lui Drăgănoiu: „Bade Ioane, pune și dumneata măgarii în mașină să ți-i ducem la munte”, la care, Drăgănoiu a răspuns: „Păi nu sunteți voi destui acolo?”

Într-o zi era la frizerie în Novaci cu mai mulți ciobani, la tuns și bărbierit. La un moment dat intră Cărbunaru în frizerie și-i zice: „Bade Ioane, mă lași să mă tund înaintea dumneata, că mă grăbesc”, la care Drăgănoiu îi răspunde: „Tunde-te, că oi fi tuns și dumneata destui astăzi”.

Pentru umorul lui sec era stimat de mai marii vremii (Cărbunaru, procurorul Gomoiu ș.a.), fără să-i facă rău. Odată, aceștia fiind într-un moment de relaxare la Tei, îl

văd la o masă pe Drăgănoiu, îl cheamă la ei și-l întreabă: „Bade Ioane, ce părere ai dumneata despre partidul ăsta al nostru?” Răspuns: „Bună, foarte bună, că vă dă o scară să vă suiți sus, sus de tot, și când ajungeți acolo vă ia scara și vă duce-ți dracu la vale și vă rupeți gâtul”.

Având un așa mare număr de oi, Drăgănoiu era considerat chiabur și într-o discuție cu Cărbunaru, acesta îl face chiabur. Drăgănoiu i-a replicat imediat: „Dacă aș fi eu chiabur precum ești dumneata de nebun, ar fi bine”.

Într-o primăvară se înapoia din transhumanță. Era prin fața casei lui Monulete, pe strada principală, astăzi Parângului. Procurorul Gomoiu, îmbrăcat în haine de milițian, cum erau îmbrăcați pe atunci procurorii, stătea pe marginea drumului și privea turma de oi, cu mieii zbierând și măgarii care nu prea țineau drumul intrând prin puținele flori de pe părțile laterale. Drăgănoiu s-a pus cu bâta pe o măgăreață care nu ținea drumul, la care procurorul Gomoiu i-a zis: „Bade Ioane, de ce-ți bați nevasta?”, la care Drăgănoiu a răspuns: „O bat fir-ar a dracului c-am prins-o azi noapte cu un milițian”.

Într-o iarnă se întorcea de pe Banat. Călătorea cu trenul, înghesuit în cojoc într-un compartiment. Pe la Herculane, în compartiment au intrat doi domni; după cum vorbeau păreau comuniști infocați. S-au apucat să vorbească despre neveste. Unul dintre ei spunea că nevastă-sa a fost anul trecut în stațiunea cutare, anul ăsta o trimite în stațiunea cutare. Celălalt, la fel. Fiecare se lăuda cu locurile în care-și trimitea soția în vacanță. Drăgănoiu asculta, fără să zică nimic. La un moment dat, unul dintre cei doi domni cu care călătorea în compartiment, îl întreabă pe Drăgănoiu, mai mult în batjocoră: „Bade, dumneata unde-ți trimiți nevasta anul acesta?”, la care Drăgănoiu răspunde: „Apăi, no dragii mei, anul ăsta o mai ... iubesc și eu”.

Acesta a fost unul dintre cei mai vestiți ciobani novăceni, decedat în anul 1967, după ce-și pierduse un picior, tăiat de tren în anul 1963. Își doarme somnul de veci în cimitirul Bisericii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Novaci. A fost un om chibzuit, generos și cinstit. Cu toate acestea, a făcut doi ani de detenție pentru împotrivire la regim.

Ing. Gheorghită CUTEANU, Timișoara

LUMEA ÎN CARE TRĂIM ASTĂZI

Traversăm o perioadă și trăim într-o lume greu de înțeles. Trăim încărcăți de iluzii, încercăm să ducem la împlinire năzuințele și visurile care ne-au frământat mereu viața. În decursul ei, avem multe oportunități, dar fie că nu le folosim la momentul potrivit, fie că nu realizăm ce trebuie să facem pentru ca acestea să devină realitate, ori pur și simplu nu înțelegem realitatea în care trăim.

Societatea de astăzi nu ne oferă lecțiile de viață de care avem atâta nevoie. Societatea de astăzi, prin mass-media, ne oferă, în general, lecții de viață care nu trebuie urmate: tâlhării, furturi, desfrâu, violuri, crime, copile de 12-16 ani cu copii, abandonuri familiale, căsătorii de probă, divorțuri, etc.; legi în favoarea celor care le încalcă, modul în care unii își petrec vacanțele în cele mai luxoase locuri din lume.

Avem oameni în fruntea treburilor țării care în nici un caz nu pot fi folosiți ca modele. Suntem depozitarii informațiilor pe care le primim zilnic prin intermediul majorității televiziunilor, fără să le trecem prin filtrul selecției. Este momentul ca fiecare să ne trezim, să revenim la principiile vieții de odinioară ale moșilor și strămoșilor noștri.

Am uitat să trăim frumos. Am uitat ce înseamnă politețea în vorbire, am uitat să dăm „Bună ziua” și să răspundem la salut, să respectăm pe cei mai în vârstă

decât noi, am uitat ce înseamnă politețea în școli și pe stradă, ce înseamnă respectul față de colegi, respectul pentru femei, promovăm tot mai mult vulgaritatea. Elevii nu mai știu să scoată mâinile din buzunare atunci când se apropie sau sunt în fața dascălului.

Am uitat ce înseamnă sentimentul de patriotism, respectul față de valorile materiale și spirituale ale poporului și comunităților locale. Am scos pe Dumnezeu din viața noastră, dând frâu liber credinței că suntem mai presus de orice.

Luăm modele din societate care în nici un caz nu ne duc la bine. De pildă, începe să se piardă unitatea familiei. Ce model poate fi acela, un om care se află la a doua, a treia sau cincea căsătorie pentru tineret? Ca să nu mai vorbim de faptul că mulți dintre cei care ne conduc astăzi se află cel puțin la a doua căsătorie.

Astăzi, omul, nu mai este judecat prin prisma bogățiilor sale intelectuale sau spirituale, ci prin prisma averilor și conturilor din bănci, a grămezilor de bani cu miros de euro sau dolari, acumulate pe căi cinstite sau mai puțin cinstite. Am început să fim judecați după mașinile de lux din care coborâm și intrăm în restaurantele și hotelurile de lux pe unde ne petrecem concediile ori zilele libere, după îmbrăcămintea pe care o achiziționăm de la cele mai renumite firme, fără să ne uităm la cele ce se întâmplă pe digul Gilortului sau în

târgurile de aiurea în zilele de duminică. Trăim într-o lume în care banul reprezintă totul, pentru unii, chiar și pe Dumnezeu. Am uitat aproape cu totul de virtuțile creștine care ne dau pacea și mângâierea, iubirea și dragostea de Dumnezeu, de părinți și copii, de valorile moșilor și strămoșilor noștri.

Trăim într-o lume plină de prefăcătorie, de minciună, cu oameni fărnici, în stare să se folosească de orice mijloace pentru a-și atinge scopurile. Din păcate, mulți dintre cei care ar trebui să vadă adevărata față a unor oameni, nu au capacitatea să distingă binele de rău, ori pur și simplu nu vreau. De ce?!...

Avem nevoie de viață curată, de oameni curați la suflet, iubitori de bine, nu de oameni preocupați doar de cum să-și sporească averile, lingușitori, trăind în minciună și ipocrizie. Avem nevoie de oameni care să știe să aprecieze ce e bine și ce e rău, de oameni care să vadă lucrurile rele și nu doar să se facă precum că nu le văd. Avem nevoie de oameni doritori de viață curată, în care sistemul de pile, cunoștințe, relații de dinainte de '89 să fie eliminat complet.

Trebuie să facem totul pentru ca în această țară, în anul Centenarului Marii Uniri și cât mai repede posibil, să se reinstaleze principiile, valorile și meritele, să nu mai trăim într-o țară cu o lume greu de înțeles.

Constantin DĂRVĂREANU

TELEFONUL MOBIL- ACCESORIUL NELIPSIT AL OMULUI DE AZI

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Om din fiecare epocă istorică a avut accesoriile lui. Resturi de civilizație găsite de arheologi ne înfățișează cu ce se jucau copiii acum 20-30000 de ani: păpuși de lut, pietricele colorate sau bețișoare din oasele animalelor. Femeile, care dintotdeauna au vrut să fie frumoase, purtau șiruri de mărgelă din pietre colorate sau brățări din colți de animale. Bărbații, cum este poate și firească, purtau mereu cu ei topoare, ghioage de piatră, arcuri cu săgeți, tot felul de centuri frumos ornate, care adesea îi însoțeau și în lumea de dincolo.

Mai târziu, odată cu descoperirea metalelor, s-au diversificat accesoriile ce-i însoțeau pe bărbați sau împodobeau corpul femeilor iar jucăriile copiilor au devenit mai complicate. Așa se face că în toată Antichitatea bărbații, cu excepția sclavilor, purtau la ei mereu cuțite sau săbii iar femeile foloseau tot felul de unguente pentru corp și părul era plin de broșe sau agrafe strălucitoare. În Evul Mediu lumea era mai sobră, oamenii căutând 1000 de ani pe Dumnezeu să le schimbe soarta. De aceea, nelipsite le erau crucea la gât sau undeva prin buzunare.

Epoca Modernă a venit cu promisiuni mari prin mașinismul pus în mișcare pentru creșterea avuțiilor. Acum accesoriile ce însoțeau bărbatul erau adesea monocul, ceasurile de buzunar și pistoalele la cingătoare. Femeile erau beneficiarele a ceea ce s-a numit în epocă „industria de nimicuri”, adică tot felul de creme, de vopsele, de broșe și mărgelă strălucitoare, de corsete sau evantaie. Copiii aveau jucării mecanice mai sofisticate, unele scoțând și fum; aveau tuburi de sticlă colorată, tot felul de pistoale cu dop, titireze etc. Mai notăm aici accesoriile culinare, de la sute și sute de rețete de mâncăruri și dulcetuți, la

instrumente de bucătărie cât mai sofisticate sau la tot felul de băuturi amestecate pentru a produce senzație.

Cele enumerate mai sus nu sunt decât niște nimicuri față de celularul sau telefonul nostru mobil de azi. Până și pe copiii de la 5-6 ani îi vezi cu un astfel de accesoriu. Acum, dacă nu ești văzut cu telefonul mobil în mână, nu ești om. Acesta te face cineva. Cu cât ai un telefon mobil mai scump în mână, cu atât crezi că ești „VIP” sau din „high-class”, adică din „clasa înaltă” a oamenilor. Mai mult, telefonul mobil este ca un fel de blazon, ca pe vremea Războiului celor Două Roze sau a Samuraiilor. Nu puteai să fii samurai dacă nu aveai mereu sabia în mână. Tocmai marca sabiei arăta rangul tău în cele ale luptei.

Celularul a fost inventat din necesitatea de a comunica, după cum sabia samuraiului era instrumentul necesar în luptă. Antropologii ne spun că civilizația a avansat datorită perfecționării comunicării. Chiar copilul mic nu poate să vorbească decât după un anumit număr de luni, după ce este format și antrenat aparatul fonator. Mai notăm că specialiștii în comunicare ne spun că aceasta este ceva complicat: are emițător și receptor, canal și corp de comunicare etc. Telefonul mobil are toate aceste componente, rămânând în sarcina celui ce comunică să aleagă ce vrea să transmită celorlalți.

Dacă ne întrebăm ce își comunică românii unii altora prin telefonul mobil, intrăm într-un fel de hău. Raționamentul este simplu: dacă în România sunt cam 1,5 telefoane mobile pe cap de locuitor, înseamnă că sunt chestiuni urgente ce se cer comunicate, respectiv probleme grave, ce nu suportă amânare: incendii, accidente, pericole de invazii etc. Ceva de genul în care comunicau Plăieșii lui

Ștefan cel Mare prin fum, din deal în deal, despre venirea tătarilor.

Sociologii noștri neavând de lucru prea mult, pentru că sociologia industrială a murit iar cea organizațională sau agrară nu prea sunt folosite, au încercat să afle cam ce comunică românii între ei cu ajutorul celularului. Rezultatul a confirmat așteptările - în cea mai mare parte banalități: ce mai faci, ce mai e nou, ce ai mai gătit astăzi, dacă s-au scumpit iar alimentele, benzina, taxa auto etc. Bineînțeles, nu lipsesc bârfele: ce a făcut cutare, ce se spune despre unul sau altul, cine cu cine a fost văzut etc.

Un loc aparte îl are însă comunicarea adolescentină sau din prima tinerețe cu ajutorul telefonului mobil. Aici temele sunt, cum era de așteptat, despre prietenie, dragoste, relații sociale, ieșitul la o pizza, ce s-a dat la test, unde sărbătorim nu știu ce eveniment și, nu lipsesc nici de aici, bârfele. De departe însă, un loc central îl au jocurile pe ecranul telefonului și, mai ales, muzica. Cât mai multă muzică! Dar nu orice fel de muzică, ci din aia „nobilă”, de-a văcarilor din Texas sau a celor din tribul Baluba, nu de-a noastră, d-asta care miroase a oaie.

Desigur, toate acestea reflectă universul ființelor respective, preocupările pe care le au. Dar rămâi oarecum perplex că trebuie să dai prețul a două-trei vaci ca să-ți cumperi un telefon de fițe, și una-două putini de brânză ca să plătești abonamentul pentru a comunica destul de des bârfe sau a asculta nu știu ce muzică stridentă și a-ți pune creierul în pericol ca urmare a undelor emise de telefon. S-a spus de mult că omul este o ființă rațională. Viața a dovedit și o dovedește mereu că nu este așa. Rațional ar fi să investești în

tine cât mai mult pentru a învăța, pentru a acumula și practica o profesie, pentru a produce ceva valoros care poate atinge culmi înalte. Când vezi însă că statisticile arată că românii plătesc cam 600 de milioane de lei pentru a comunica prin telefonul mobil iar modul în care trăiesc, se hrănesc, se îmbracă, învață, muncesc sau își petrec timpul liber are numeroase lacune, nu știi ce să mai înțelegi.

Desigur, telefonul mobil este azi o necesitate. Acesta arată nevoia de comunicare, de socializare. Dar nu poate, în nici un caz, suplini total comunicarea, socializarea „față în față”, contactul direct cu persoana cu care comunică, unde adesea limbajul nonverbal, ce nu poate fi transmis prin telefon, are un rol esențial. De primă urgență este însă dezvoltarea ta ca om, care se poate face și cu celular și fără celular, așa cum au demonstrat epocile trecute. Rațional ar fi ca celularul să fie un mijloc pentru dezvoltarea și afirmarea ta în lume. Dar dacă pentru el trebuie să plătești cam un sfert din ceea ce câștigi, înseamnă că trebuie să rupi din altă parte pentru a investi în acest minunat mijloc de comunicare.

Dirjecția de dezvoltare a telefonului mobil este, după câte se pare, aceea de a deveni un fel de „proteză” în relațiile umane, în vorbire și gândire, așa cum sunt ochelarii pentru ochi sau aparatul auditiv pentru urechi, adică să devină un fel de calculator portabil care îți rezolvă toate problemele. Mai rămâne de văzut ce se întâmplă cu gândirea înconjurată de atâtea „proteze”. Poate că nu mai este necesară, că și așa lumea nu prea face ceea ce gândirea îi spune că ar trebui să facă.

Constantin DĂRVĂREANU:

Prof. univ. dr. LIVIU SEVASTIAN BOCÎI LA BOGOTA-COLUMBIA

Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad are o fructuoasă colaborare cu Universidad Colegio Mayor de Cundinamarca, Bogota-Columbia, o instituție cu o istorie foarte interesantă, devenită în anul 1945 universitate.

După stagiul de predare (un semestru) la Universitatea Politehnică din Puebla, Mexic, în 2015 și schimbul de experiență din februarie 2017 la aceeași Universitate din Puebla-Mexic, novăceanul nostru, prof. univ. dr. Liviu Sevastian Bocii, a participat împreună cu prof. univ. dr. Ramona Lile, rectorul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, la schimbul de experiență și încheierea unui acord bilateral în cadrul programului european Erasmus+ Non UE cu Universitatea din Bogota-Columbia. Pe lângă întâlnirile avute cu conducerea Unicolmayor, decanii facultăților, directorii de departamente, șefii tuturor serviciilor administrative, agenda vizitei a

cuprins și momente turistice: vizitarea Catedralei Sării, Muzeul Aurului, Lagunei Guatavita (unde se află resursele de aur și cuarț ale Columbiei încă neexploatate), Catedrala Catolică sau participarea la concertul de muzică tradițională columbiană-Cumbia.

Reproduc mai jos articolul care a apărut în Buletinul Instituțional „Unicolmayor Imaginar”, nr. 38 din noiembrie 2017, în traducerea prof. univ. dr. Liviu Sevastian Bocii.

Casa noastră de studii, un loc pentru schimburi de experiență

Între 10 și 15 noiembrie 2017, Universidad Colegio Mayor de Cundinamarca, Bogota, a fost locul schimbului de experiență atât academic cât și administrativ cu Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

O vizită care a permis să contemplăm bogăția culturală a Columbiei și un interschimb de experiență în diverse domenii de activitate, a fost cea care a primit-o Unicolmayor din partea rectorului Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, Dr. Ramona Lile, care a vizitat Unicolmayor împreună cu Dr. Bocii Sevastian Liviu, pentru întâlniri (reuniuni) cu conducerea academică și cu responsabili ai diferitelor departamente și servicii cu scopul schimbului de experiență privind instrumentele procesului de internaționalizare a celor două instituții

partenere, care, conform Rezoluției 1507 din 2017, vor fi instrumente valoroase pentru concretizarea și consolidarea viitoarelor proiecte interinstituționale care să permită avansarea și inovarea pentru înțelegerea provocărilor sistemului educațional universitar.

În cadrul acestei întâlniri s-au schimbat experiențe de succes în domeniile: planificare strategică, procese și instrumente de cooperare internațională, cercetare științifică, perspective de dezvoltare a proiectelor comune și cooperare interinstituțională cu scopul promovării mobilității (în

ambele sensuri, intrări și ieșiri) atât a cadrelor didactice cât și a studenților, factori care vor ajuta la dezvoltarea și întărirea misiunii universităților în relație cu partenerii sociali a rigorii științifice și a vizibilității interinstituționale, a declarat Dr. Jaime Méndez Henríquez, Rectorul Universidad Colegio Mayor de Cundinamarca, Bogota, Columbia. Astfel, instituția își manifestă angajamentul de a genera noi acorduri bilaterale și interesul de a cunoaște experiențe de succes care să-i permită

atingerea excelenței, obiectiv strategic propus încă de la înființare.

(de la dreapta la stânga: Dr. Jaime Méndez Henríquez, Rectorul Universidad Colegio Mayor de Cundinamarca, Bogota, Columbia; Dra. Olga Lucia Diaz, actuala Rector a Unicolmayor; Dra. Ramona Lile, Rector al UAV din Arad, Rumania; Dr. Carlos Corrales ; Dra. Ana Isabel Mora Bautista, Prorector cu probleme administrative Unicolmayor; Liviu Sevastian Bocii)

C. D.

MEDIUL FAMILIAL ȘI ȘCOALA – FACTORI MAJORI ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA PSIHICULUI COPILULUI

Prof. univ. dr. Nicolae Vințanu, novăceanul nostru, în „Prelegeri de psihologia educației”, Editura Zerana Flores, București 2014, acordă atenție deosebită mediului în care crește și se dezvoltă copilul, familiei revenindu-i un mare rol în acest sens. De aceea se și spune deseori că are sau îi lipsesc „cei șapte ani de acasă”, în care se pun bazele dezvoltării ulterioare a copilului.

Mediul familial cuprinde nu doar componente materiale, ci și psihice, limbaj, gândire și imaginație. Mediul familial este cel care asigură integrarea copilului în componentele vieții specific umane, a normelor de conviețuire, dezvoltarea lui în raport cu lumea exterioară, cu natura, cu preocupările părinților. Copilul, prin tot ceea ce vede în familie, își formează, treptat, modul propriu de a fi, gândi și reacționa, cu alte cuvinte modul propriu de a se comporta.

Mediul familial constituie așadar, centrul propriei formări a copilului. El își însușește foarte repede tot ce vede și aude în familie, ceea ce poate influența evoluția lui ulterioară, fiindcă toate acestea reacționează asupra psihicului copilului, în bine sau în rău.

În concluzie, un mare rol în formarea și dezvoltarea copilului îl are mediul în care trăiește, el valorificând pozitiv sau negativ elementele de civilizație în care crește, natura și universul de relații, sentimente, gânduri care ființează în acest mediu, mediu descris cu mare talent de Ion Creangă în „Amintiri din copilărie”.

Odată cu împlinirea vârstei școlare, copilul trece într-o altă etapă de dezvoltare a educației care se face în mod organizat și cu oameni specializați. Școala este instituția creată anume pentru a forma și dezvolta capacitățile fizice și psihice ale copilului odată ce a

pășit pe porțile ei. Prin activitatea din școală se urmărește formarea și dezvoltarea unor raționamente capabile să furnizeze informații complexe și adevărate despre obiectele și fenomenele înconjurătoare, formarea unui sistem unitar de cunoștințe despre lume și viață, dezvoltarea inteligenței și formarea unui om cult, cu comportament civilizată, la nivelul secolului în care trăim.

Școala urmărește dezvoltarea complexă a ființei umane. Dezvoltarea gândirii copilului va crește prin eforturile conjugate ale familiei și școlii, ceea ce va duce, în final, la creșterea posibilităților de rezolvare independentă a problemelor de muncă și de viață al tineretului. Acesta trebuie să fie și țelul fiecărui dascăl, de a crea valori materiale și spirituale capabile să ducă pe mai departe zestrea înaintașilor.

*Prof. Înv. Primar, Tatiana DĂRVĂREANU
Școala Gimnazială Novaci*

ANII '50: PARCUL COLOANEI INFINTULUI ÎN PERICOL DE A FI DESFIINȚAT

Instaurarea comunismului în România a însemnat materializarea unui proiect utopic, de construire a unei societăți perfecte, cea socialistă, care, în final, a eșuat lamentabil. Obsesia noilor lideri „de partid și de stat”, majoritatea cu doar 4 clase absolvite, a fost de a șterge din memoria colectivă și de a distruge orice urmă a regimului anterior „burghezo-moșieresc”. Statui, busturi și alte monumente artistice de o valoare inestimabilă au fost demolate în acest efort de rescriere al istoriei în toate orașele României și înlocuite cu creațiile proletcultismului de inspirație sovietică. În acest elan al demolării și al distrugerii se înscrie și inițiativa autorităților comuniste din Tg. Jiu de desființare a parcului și implicit a Coloanei Infinitului.

Inaugurat în anul 1938, parcul nu a fost întreținut corespunzător, fiind deposedat de gardul de lemn și arbori, ulterior a fost transformat, în anii războiului, în teren de sport și instrucție. La degradarea parcului a contribuit și faptul că în apropiere se ținea târgul săptămânal, devenind, cu timpul, un izlaz plin de gropi și gunoaie. În anul 1952 bordurile și pavelele din jurul Coloanei au fost ridicate și întrebuițate la pavarea bulevardului Ilie Pintilie, deoarece „începuseră a fi furate de diverși cetățeni”.

La 30 octombrie 1952, Sfatul Popular al orașului Tg. Jiu înaintează regiunii Craiova proiectul parcelării terenului din jurul Coloanei Infinitului. Sfatul Popular Regional nu aprobă acest proiect, iar tovarășii de la Tg. Jiu, perseverenți, se adresează atunci Comitetului de Stat pentru Arhitectură și Construcții, care la 18 iulie 1953, răspunde că nu se aprobă construirea unui cartier de locuințe muncitorești pe terenul din jurul Coloanei. Fără a ține seama de aceste ordine, Sfatul Popular Tg. Jiu înaintează o documentație Consiliului de Miniștri prin care obține exproprierea parcului prin Decretul nr.51/1955. Parcul urma să fie împărțit în loturi de casă, atribuite, ca o compensație, cetățenilor care deținuseră proprietăți la sud de Baza Tubulară și fuseseră expropriați.

Din fericire, aceste planuri nu s-au materializat, prin ordinul nr.15414 din 1 noiembrie 1956, C.S.A.C. oprește construirea de locuințe în parcul Coloanei. Serviciul Județean Gorj al Arhivelor Naționale păstrează două documente ilustrative pentru ignoranța și dezinteresul pe care autoritățile comuniste din Tg. Jiu le manifestau față de Ansamblul brâncușian.

În referatul elaborat la 3 februarie 1958 de comisia instituită pentru cercetarea abaterilor săvârșite de Sfatul Popular al orașului Tg. Jiu se preciza: „(...) În ceea ce privește parcelarea terenului din punctul Coloana Infinitului se precizează că Sfatul Popular al orașului Tg. Jiu a avut dispozițiuni din partea organelor tutelare sub nr. 2567 din 27 aprilie 1953 de a nu parcela terenul menționat având destinația unui parc. Sfatul Popular al orașului Tg. Jiu cu adresa nr. 11206 din 9 iulie 1953 a intervenit din nou pentru a se aproba parcelarea acestui teren, iar la

18 iulie 1953 Comitetul de Stat pentru Arhitectură și Construcții comunica că se menține în totul ord. nr. 2657/1953, adică nu se aprobă amplasarea unui cartier de locuințe muncitorești pe acest teren. Comitetul Executiv al orașului Tg. Jiu, neținând seama de ordinul de mai sus, totuși a propus exproprierea acestui teren care a și fost expropriat pe baza decretului nr.51/1955. (...) În prezent situația terenului din punctul Coloana Infinitului Sfatul Popular al orașului a luat măsuri ca aceleora cărora li se atribuiseră plăți să li se dea terenuri în altă parte. Pe acest teren s-a construit numai o singură casă a lui Voicu Ion pentru care s-a emis de SAS. Craiova

autorizația nr.30/1956, în schimb s-a confecționat pe acest teren cărămidă de beneficiarii inițiali.”

Într-o petiție adresată Președinției Consiliului de Miniștri, cetățeanul Dumitru P. Vasile, în etate de 42 de ani, de profesie șofer auto, se plângea de starea deplorabilă în care ajunsese orașul Tg. Jiu, inclusiv parcul Coloanei: „(...) În fața Fabricii de Confecții a fost un parc frumos ca de 10 ha între șoseaua națională și str. Tudor Vladimirescu, acest parc l-au făcut primarii burgheziei în 1939, iar tovarășii noștri din 1948 pînă acuma care conduc orașul l-au distrus, lăsînd țigani lăeți să taie copacii din parc, care acum este un teren pustiu, părgănit, chiar funcționari ai statului ca inginerul Negomireanu au dus acasă din parc lemne de foc (...)”

Aici există în mijlocul parcului un monument artistic coloana eternă făcută de artistul Brîncuși cu un rînd de piatră (...) acest parc și rîndul de piatră l-a distrus și l-a lăsat în paragină **pe motiv că era făcut de burghezie**, apoi a dat voie la nomazi să staționeze aici și ca să distrugă orice urmă de parc, a cedat terenul lui Groza și la alți ca schimb, Groza a încasat mii de lei pentru plăți de casă și acum sfatul după ce a stricat totul și a încurcat lumea, voia să oprească oamenii să nu construiască că ia venit poftă să facă iar parc. Această zăpăceală și neglijență poate avea la bază gheșefturi cu bani și combinații urite că **orice președinte de sfat cit de puțină cultură ar avea nu putea să lase să se distrugă un bun obștesc cum a fost parcul eroilor.**

Cerem ca parcul să fie refăcut imediat și cerem ca vinovații care au condus orașul Tg. Jiu din 1948 pînă azi să fie trimiși în judecată pentru distrugere de bunuri publice prin neglijență și rea voință. Cerem la conducere un alt membru de partid **dacă nu se poate fără partid**, dar să aibă grijă de curățenia și buna gospodărie a orașului.”

Anii '50 ai secolului trecut au rămas în istoria României ca „deceniul greu”, perioadă în care a fost distrusă elita politică, intelectuală și economică a țării și a fost instaurat un regim totalitar, străin de sufletul și aspirațiile poporului român. Din fericire pentru orașul Tg. Jiu și locuitorii săi, Coloana Infinitului a supraviețuit și a devenit un simbol al orașului și un motiv de mândrie pentru toți românii.

Cristian GRECOIU

Știați că...

Între marii dispăruți din Primul Război Mondial, a fost și medicul maior Spiru Patelli, fost medic al Plasei Novaci?

A căzut la datorie, la Heleșteni-Roman în iarna anului 1917. Medicul maior Spiru Patelli a avut mari merite în îngrijirea bolnavilor și răniților.

Mari merite în Primul Război Mondial au avut și frații Gheorghe și Grigore Paraschivescu, reveniți acasă cu infirmități de pe câmpul de luptă?

Sergentul Paraschivescu Grigore, cont. 1909, a fost recompensat cu brevetul: „Victoria Marelui războiu pentru civilizație”.

Între 1922-1926, deși sărac, bolnav și cu o casă de copii, a consfințit să servească localitatea în calitate de primar, cu un salariu de numai 800 lei, spre a face economii, în timp ce salariul unui primar de pe atunci era de 2.000 lei.

Fostul primar Paraschivescu Grigore a avut mari merite în strângerea materialului pentru construcția școlii și bisericii din satul Novaci-Români.

În 1893, Prințul Ferdinand, însoțit de suita sa și de ministrul I.C. Brătianu au făcut o vizită pe Valea Lotrului, continuată în munții Gorjului?

Mulți dintre cei care au trecut munții din satele din Mărginimea Sibiului în aceste locuri și-au schimbat numele pentru a nu fi identificați de autoritățile vremii?

Spre exemplu: Nicoară în Stoian, Ciorogar, Ciorogariu, Csorogar în Ciorogaru, Munțyan, Muntean în Munteanu, Vințu în Vințan, Bukur în Bucur, Opre în Opreșcu, Maniș, Manitsch în Mănișeanu, Gheorghioiu în Gheorghioiu, Comănici, Comănitza în Comănescu, Cutean, Kutean în Cuteanu, Dăian, Dejan, în Dăianu, Dentsilă în Dăncilă, Dogar, Dogariu în Dogaru, Ghib, Gibu, Gyb în Ghibu, Ghințu în Ghițu, Răchită, Rekitte în Răchiteanu, Stojan în Stoian, Muzescu în Mugescu, Petruțiu în Pătruțoiu, Todescu în Todea, Cotcorezul, Cocorezu în Coconețu, Jurca în Giurca, Preda în Predoiu, Filimon în Filimonescu etc.

În anul 1933, Consiliul Comunal Novaci a hotărât prin Încheierea nr. 33 din 5 noiembrie 1933, urmată de Încheierea nr. 12 din 5 mai 1934 înființarea unui târg săptămânal și anual de vite, alimente și produse industriale casnice, precum și a unei piețe zilnice de produse agroalimentare, aprobată prin Decizia Ministerială nr. 23.090 din 9 iunie 1934 a Ministerului Industriei și Comerțului?

În anul 1959 s-a amenajat Piața Comunală și că între 1936-1940 s-a înființat un Abator comunal cu 3 hale-gherete (1936) și 4 în 1940?

Iazul Meseriilor începea puțin mai jos de Moisești? O parte a râului Gilort era abătută spre Apus printr-un zăgaz care forma IAZUL MESERIILOR, presărat cu mori, ferăstraie și pive, de-a lungul Culmii Măgurii și plaiului, iar cealaltă parte a Gilortului își unea cursul natural tocmai la ieșirea din Novaci.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, în Novaci-Români, pe Iazul Meseriilor, erau 7 mori, 10 joagăre și 9 pive, iar la Pociovaliștea 8 mori, 12 pive și 10 ferăstraie.

Monahia sau Măicuța Frumentia, fostă Stareță a Mănăstirii Horezu timp de 12 ani, s-a născut în anul 1909 în Novaci?

Măicuța Frumentia era descendentă a familiei Lupu din vechiul sat Novaci, probabil vechea familie a preoților Lupu Dumitru ori Mihail de la jumătatea secolului al XIX-lea.

Constantin DĂRVĂREANU

Poezii pentru noi toți

Așa își intitulează volumul debutului Ion I. Duică și nici că se potrivea un alt titlu. De ce? Pentru că poeziile sunt despre noi toți, despre emoții, trăiri, nemulțumiri, neajunsuri, sentimente. Sunt poezii despre viață, sunt poezii despre noi.

Iubirea, copilăria, politica, patriotismul, timpul, moartea, credința în Dumnezeu, revolta socială, corupția, natura sunt câteva dintre multele teme ale volumului de față, care îi demonstrează caracterul complex și inedit deopotrivă.

Poezia lui Ionel I. Duică este vibrația unui suflet împăcat cu sine însuși. Aflat la senectute, poetul se simte animat de un sentiment de seninătate sufletească în poeziile de dragoste și de natură. Acest sentiment lasă locul nu de puține ori amărăciunii, revoltei, acuzei în poeziile de inspirație socială. Nedreapta împărțire în bogați și săraci, corupția, furtul, defăimarea valorilor tradiționale sunt leitmotive ale volumului, pe care poetul le așează în antiteză cu un trecut glorios, dar revolut.

Poet profund meditativ, pe

parcursul cărții se dovedește a fi un fin portretist al universului rural, pe care îl surprinde cu umor și cu ironie. Poezia domniei-sale este una a simbolurilor, a sentimentelor profunde, în care nu uită să își exprime nemulțumirea față de situația economică, socială și politică din zilele noastre, când vechile valori morale au fost uitate.

Cele 100 de poeme arată intenția autorului de a scrie o poezie despre noi toți. Poate că de aceea vocea poetului se face auzită cu o seninătate și o franchețe pe care doar vârsta i-o

asigură și pentru care cea mai potrivită laudă rămâne citarea :

*Nori de vânt prin rotocoale
Măcinași aduc lumină
Râul clipește-n cale
Cu sclipiri în lună plină.
În mormântul viu de noapte
Bun prilej de meditare,
Toate se-nțeleg prin șoapte
Și-n statornică mișcare.*

(Noapte de vară)

Prof. dr. Otilia GIURCA

PETRE STAMATOIU:

Miserere!...

In urma luptelor furioase de la Muncel, merg pentru 21 Septembrie 1917, la Adjud. Mulțime înfrigurată de oameni: militari, civili, Ruși, aleargă în toate părțile, unii la datorie, alții după afaceri.

Mă amestec printre ei, se uită la mine ca la urs, - trebuie să fiu schimbat. Am înfățișare de sălbatec: haine rupte, plin de noroiu, praf, fum, locuitor al tranșelor! ... Altă lume, - ce caut aici?! ... Îmi pun această întrebare singur, mă întrebă d-l comandant de gară.

Ce caut? Suflet din sufletul țării, aer, nu cer nimic altceva.

S-a uitat revoltat la mine și îmbrăcat în uniforma lui de companie, a început să pășească rar, să se plimbe pe peron, să întrebe pe unul, să bruscheze pe altul; se teme, desigur, că-i vom lua locul.

„Coroana României” cu spade, lucea pe pieptul lui puternic. Obosit de această povară, câștigată cine știe cum, s-a așezat pe bancă și privea dușmănos la mulțime, dar mai ales la uniforma noastră petecită.

Ziua era cețoasă, umedă și rece. Încet, s-a apropiat de bancă, un ofițer slab, ofilit, sprijinindu-și durerile de corpul unei cărji uscate, îi lipsea un picior, n-avea sabie și nici nu era decorat. Hainele lui, ciuruite de gloanțe, pline de sânge; mirosea greu a om bolnav, a trup intrat în descompunere. Ghemuit, tremurând, s-a așezat la capătul băncii, pe aceeași bancă unde stetea d-l comandant de gară, a oftat greu, două lacrimi îi brăzdau obrazul lipsit de viață. Aștepta trenul!

Imediat comandantul gării s-a ridicat furios și plecând, i-a întors spatele: mirosul bolnăvicios al camaradului său îl indispusese.

Ce suflet mic! ...

Protejatul soartei era, desigur, un om de lumea mare; schilodul, un biet dascăl de țară, mutilat la Mărășești!

Nu i-am pierdut din ochi, multă vreme; protejatul se plimba nervos, da ordine severe, zâmbea galeș unei cuconițe.

Dascălul bolnav, privea departe, departe la lumea lui săracă din care a ieșit, la nevoiașii cu care a luptat, la cei rămași în urmă, numai ei știu cine este, ce are, ce-a făcut! ... Un tren sosește. - Sute de Ruși se coboară, mii de pachete, mii de lăzi, trec din mâinile lor în alte mâini, la oamenii de afaceri, la oamenii cari nu știu ce-i războiul. Aurul, - preț al schimbului - sună ușor ca un zângănit de săbii depărtate.

Cineva curăță vagoanele, aruncă coji de pâine uscată.

O bătrână îmbrăcată numai în zdrențe, aduna de pe jos aceste coji, făcea din ele provizie pentru copilași.

Ce putea să adune? ... mai nimic! ... destule îmbrânceli însă și injurături destule, de la nemobilizații pe lângă care cuteza să treacă.

Soldații curioși se uitau la ea, vedeau parcă mizeria în care vor fi zăcând ai lor, sub jugul stăpânirii streine. Unul sfârșise de cules boabele de pe ciorchina unui strugure, adus din cine știe ce parte și l-a asvârlit în țărână.

Nenorocita se repezi la el, mai erau câteva boabe, îl luă și-l înveli cu grije în colțul năframei.

Poate avea vreun copil bolnav! M-au podidit lacrimile! ... Mâna mea tremurândă a scotocit cel mai sărac buzunar din lume pe acel timp și a trecut în mâna nenorocitei, ultima monedă de hârtie pe care o mai aveam. Oameni de afaceri priveau nepăsători! ... Din ochii ei suferinzi a pornit o mulțumire mută și în fuga mare s-a pierdut pe ușa unei brutării din apropiere: „murea de foame!” ...

M-am înapoiat pe valea Zăbrăuțului!

În urmă rămânea gara, cu comandantul ei, dascălul nevoiaș, mulțimea oamenilor de afaceri, iadul rusesc, Babilonul cu toate patimile lui. Aici e liniște ... Ce aer curat! ...

Nici o patimă, - un singur gând. - „Fericirea țării, desrobirea ei, răpunerea dușmanului”.

Ce mare deosebire! ...

(Publicat în revista „PRIETENUL SĂTEANULUI”, nr. 6, septembrie 1926)
(N.R. Miserere = cuv. lat. „Îndură-te”, „Rugăciune de îndurare”).

ION FLOREA:

Să nu-ți cadă cu mirare

Să nu-ți cadă cu mirare
Sau surpriză măi poete
Că scriind versuri frumoase,
Vei cădea drăguț la fete.

Tu să nu gândești atunci
Dintre ele să-ți alegi
Doar o fetiță cu care
Ai putea să te-nțelegi.

Să nu superi pe nici una
Sau să se mähnească poate.
În viață deopotrivă,
Tu să le iubești pe toate.

Sau de vrei cumva, firește,
Eu îți recomand o fată,
Una ce nu-mbătrânește
Și nu moare niciodată.

E frumoasă ca o zână
Are munți, cu brazi la brâu,
Păr de aur îi formează
Toate holdele de grâu.

De-ai iubi cum se cuvine
În viață, pe-astă fată,

Află că și tu, poete,
N-ai să-mbătrânești vreodată.

Când iubești fetița asta
Să nu-ți cadă cu mirare
Cum că tu ești om cu moarte
Și că ea-i nemuritoare.

Și la fapte și la gânduri
Tu să fii cu ea de-o seamă.
Ea îți este pat și vatră,
Chiar și soră, chiar și mamă.

Multe-a suferit și ea
Răzbătând prin timpul greu.
N-a încremenit de vreme,
Ci a-ntinerit mereu.

Căci de-i iarnă sau e toamnă
Sau e în mijlocul verii,
Vezi în părul său de aur
Frumusețea primăverii.

Cine își iubește țara
Și-nfrumusețând-o, moare,
Viața lui în lumea asta
Îi va fi nemuritoare.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef

Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Otilia GIURCA, redactor

Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

**Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia**

Pre-press & print:

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

**Tehnoredactare:
RODICA TEIȘI**